

NÄYTTEENOTTO-OHJE: VALVOTTU NÄYTTEENOTTO, HUUME- JA LÄÄKEAINESEULONTA, VERINÄYTE

Tutkimukset

6253 B -HuumL-O Huume- ja lääkeaineseulonta kokoverestä
9781 B -HuuSo-O Huume- ja lääkeaineseulonta kokoverestä, opintojen
aikainen
9783 B -ALHuuSo B -HuuSo-O Huume- ja lääkeaineseulonta
kokoverestä, opintojen aikainen, ei hoidollinen (sisältää ALV)

Yleistä

Huume- ja lääkeaineseulontanäyte otetaan kuten normaali
laskimonäyte. Voi ottaa myös avonäytteenä.

1. Mikäli kyseessä on hoidollinen huume- ja lääkeaineseulonta (6253 B -HuumL-O) täyttää näytteenottaja THL:n näytteenottolomakkeen näytteenoton yhteydessä. Lomake löytyy K-asemalta kansioista THL lomake. Näytteenottaja täyttää ympäröidyt kohdat lomakkeesta ja sihteerin lääkitystiedot.
2. Mikäli kyseessä on opiskeluun liittyvä huume- ja lääkeaineseulonta (9781 B -HuuSo-O tai 9783 B -ALHuuSo-O) on laboratorioon lähetetty pyytävän yksikön esitäyttämä THL:n näytteenottolomake, jonka näytteenottaja täydentää näytteenoton yhteydessä.

Näytteenotto

1. Testattavalle kerrotaan näytteenottoprosessi ennen näytteenottoa. Kerrotaan myös että otetaan kaksi näyteputkea, jotka merkitään näytteiksi A ja B.
2. Näytteenantaja kertoo itse nimensä ja henkilötunnuksensa. Lisäksi henkilöllisyys varmistetaan kuvallisesta henkilökortista, passista tai ajokortista. Jos näytteenantajalla ei ole kuvallista henkilöllisyystodistusta, näytteenantajalla voi olla mukana henkilö, joka tunnistaa näytteenantajan. Tunnistaja vakuuttaa allekirjoituksella ja nimenselvennyksellä tunnistavansa näytteenantajan henkilöllisyyden. Tunnistajan suhde näytteenantajaan (esim. isä, äiti, veli, päihdehoitaja tms.) tulee myös merkitä lähetteeseen. Mikäli tunnistaja on joku muu kuin sairaalan henkilökunnan edustaja, tulee tunnistajan todentaa henkilöllisyytensä kuvallisella henkilökortilla.
3. Kokoverinäytteessä on käytettävä hyytymisenestoainetta (putkina EDTA). Verinäytettä otetaan kahteen 7 ml EDTA putkeen (putket A ja B).
4. On tärkeää, että täytettyjä putkia käännetään ylösalaisin riittävän monta kertaa (n. 8 kertaa), jotta hyytymisenestoaine liukenee.

Näytteen kuittaus ja sinetöinti

Seuraavat toimenpiteet suoritetaan **näytteenantajan** nähdessä.

1. Laita näyteputkiin sinetit kuten virtsanäytettä otettaessa.
2. Kuittaa sinetit nimikirjaimillasi.
3. Täytä tutkimuslähetteeseen tiedot tutkittavasta.
4. **Näytteenantajan kuittaus pyydetään putken sinettitarraan (nimikirjaimin) ja näytteenottolomakkeeseen (koko nimellä).**

5. Valvoja kuittaa näytteenottolomakkeeseen näytteenanto-
tapahtuman suoritetuksi.
6. Näyte ja lomake toimitetaan laboratorioon.
7. Ennen näytteen lähettämistä THL:ään sihteerit täyttävät lähettävän
yksikön tiedot ja mahdollisen lääkityksen esitiedoista.

**Huom! Mikäli työpaikkaan tai opiskeluun liittyvästä
huumausaineseulonnan näytteenantolomakkeesta puuttuu tietoja,
näyteputket ovat tarroittamatta tai niistä puuttuu kuittaukset,
joudutaan näytteet hylkäämään.**

**Näytteen pakkaaminen ja
lähetys**

Näyteputket pakataan suljettavaan muoviseen pussiin, joka yhdessä
lähetteen kanssa toimitetaan/postitetaan THL:n
oikeuskemiyksikköön. Ennen postitusta näyte säilytetään
jääkaappilämpötilassa.

Vastuuhenkilö(t)

Huume- ja lääkeaineseulonnasta vastaava kemisti

Korvaa ohjeen**Muutokset**

Oikeuskemiyksikkö, oikeustoksikologia

HUUMAUS- JA LÄÄKEAINETUTKIMUSLÄHETE

Vastausosoite

laboratorio.asiakaspalvelu@hyvaep.fi
Turvasähköpostilla

Laskutusosoite (jos eri kuin vastausosoite)

Verkkolaskutusosoitteeseen
Toimitettu sopimuksen mukana

Lähtäjän koodi (näky testausselesteessa ja laskutuksessa)

Tutkittavan henkilön nimi ja henkilötunnus

☐ Henkilöllisyys varmistettu

Lähtävä henkilö, puh. ja/tai sähköposti

☐ Soittopyyntö

☒ Testaus hoidollisin perustein

☐ Testaus sosiaalisen / oikeudellisen perustein

Näytetiedot (näytteenottaja täyttää):

Näytteenotto ☐ Valvottu ☐ Ei valvottu

Näytteen laatu ☐ Virtsa (U) ☒ Veri (B) ☐ Seerumi (S) ☐ Plasma (P) ☐ Sylki (O)

Näyte sinetöity ☐ Kyllä ☐ Ei

Sinetin koodi A-näyte

B-näyte

Läkehoito (viimeisen kahden viikon ajalta) ja lähtäjän suorittaman seulonnan tulokset:

Tutkittavan allekirjoitus

Paikka ja aika

Näytteenottajan allekirjoitus

Nimen selvennys

Arvo/asema

Puh.

TUTKIMUKSET

Kromatografis-massaspektrometrinen seulontamääritykset
sis. varmistus- tai pitoisuusmääritykset

☐ Laaja semikvantitatiivinen huume- ja lääkeainetutkimus
virtsaasta (U-HuumLct)

☒ Laaja kvantitatiivinen huume- ja lääkeainetutkimus ve-
restä (B-HuumL)

☐ Huumetutkimus syljistä (kvalitatiivinen)

Muut määritykset

☐ Etanoli verestä (B-EtOH, 1378)

☐ Haihtuvat aineet verestä (erillinen verinäyteputki)

Kromatografis-massaspektrometrinen pitoisuus- tai
varmistusmääritykset veri- tai virtsanäytteestä

☐ Amfetamiinit (U-AmfetCt, 1810; B-Amfet, 6252)

☐ Bentsodiatsepiinit (U-BendiCt, 1820; B-Bendi, 6251)

☐ Buprenorfiini ja naloksoni

☐ Etyyliylglukuronidi (EtG) ja etyyliylsulfaatti (EtS)

☐ Gammahydroksibutyräatti, GHB (U-GHBct, 4612; B-GHB)

☐ Cannabis (U-CannaCt, 1880; B-Canna, 6250)

☐ Kokaiini (U -KokaCt, 1884; B-Koka, 6249)

☐ Lysergihappodietyyliamidi, LSD (U -LSDct, 4523; B-LSD)

☐ Metadoni (U-MetadCt, 1892; B-Metad)

☐ Opiaatit (U-OpiaaCt, 1902; B-Opiaa, 6248)

☐ Pregabaliini ja gabapentiini

☐ Tramadoli (U-TramaCt, 4762; B-Trama)

☐ Trisykliset masennuslääkkeet (U-TrisyCt, 6246; B-Trisy,
6247)

☐ Unilääkkeet

Muu tutkimuspyyntö (ota yhteyttä
oikeuskemiyksikköön)

Tutkimusten tarkemmat sisällöt, kts. <https://www.thl.fi/paihdeamääritykset>

Akkreditoinnin pätevyysalueeseen kuuluvat määritykset, kts.

<https://www.finas.fi/toimijat/Sivut/default.aspx#k=Terveiden%20ja%20hyvinvoinnin%20laitos#l=1035>